

סיפורי צדיקים

גליון 309
שנה ז' תשע"ח

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תורה למשפחת קלייטן על האישור לשרתים בתמונה

סיפורי חז"ל

פעם הלך אליהו הנביא בדרך ופגש אדם פוחז וקל-דעת. החל האיש ללעוג לאלהיו: "אתה כל היום לומד תורה, ואילו אני עושה חיים ונהנה מתענוגות העולם". אמר לו אליהו: "בני, אבל מה תענה ביום-הדין, כשישאלו אותך למה לא למדת תורה?". צחק האיש: "מזה אני לא מפחד. אענה, שלא נתנו לי שכל ובינה ללמוד תורה". שאלו אליהו: "ממה אתה מתפרנס?". השיב האיש: "אני צד עופות ודג דגים". שאלו אליהו: "איך אתה עושה זאת?". הסביר האיש: "אני לוקח פשתן, עושה ממנו חוטים חזקים, מכין מלכודות ורשתות ובאמצעותן צד את העופות ודג את הדגים". שאלו אליהו: "מי לימדך להכין מלכודות ורשתות?". אמר האיש: "מן השמים נתנו לי בינה ודעת". אמר לו אליהו: "אם נתנו לך בינה ודעת להכין מלכודות ורשתות, ונתנו לך שכל כדי לצוד עופות ולדוג דגים - כל-שכן שנתנו לך שכל ובינה כדי להבין את דברי התורה, שעליהם נאמר: 'כי קרוב אליך הדבר מאד'. אם רק תרצה - תוכל גם אתה ללמוד תורה". נגעו דבריו של אליהו בליבו של האיש ופרץ בבכי. אמר לו אליהו: "אל תבכה, אתה עוד יכול ללמוד תורה. איך הדבר תלוי אלא ברצונך".

(על-פי מדרש תנחומא פרשת וילך וילקוט שמעוני פרשת ניצבים)

פרשת השבוע

חג השבועות הוא לב של כל השנה הרה"ק רבי אברהם מרדכי ה"אמרי אמת" מגור זיע"א (יומא דהילולא ו' סיון) היה אומר: חג השבועות הוא לב של כל השנה. ונותן כח לכל השנה. ועל זה נאמר (שה"ש ה' ב') 'אני ישנה ולבי ער' ישנה' בגימטריא שס"ה כנגד ימי השנה. 'ולבי ער' בחג השבועות, ולכן נוהגים להיות נעורים כל הלילה.

חששו שלא יוכלו לקיים את התורה והמצוות

מסופר על הרה"ק מקוברין זיע"א, שפעם אחת בחג השבועות הרעיש עולמות על מה שאמרו ישראל "דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו א' פן נמות". איך בני דור דעה שהיו מצד עצמם במדרגה גבוהה מאד, ואחרי מעמד קדוש ונשגב של עשרת הדברות, פחדו פן נמות, הלוא כל תשוקתו של יהודי ושאיפת חייו לזכות לשמוע את קול ה', ולהגיע לכלות הנפש אליו יתברך, ומה פחדו ויראו פן ימותו? ובתוך כך נתעלף הרבי. ואחר שהשיבו את רוחו תירץ על זה, שפחדם היה, פן נמות ולא יוכלו לקיים את התורה והמצוות, וחששו מלהפסיד את עבודת ה' בעוה"ז.

וידבר ה' אל משה במדבר סיני (א'-א') בשלשה דברים ניתנה התורה, באש, במים ובמדבר (במדבר רבה א'-ר') מסופר על הרה"ק רבי מאיר שפירא מלובלין זיע"א, שאמר פעם באחת מדרשותיו, הקדוש ברוך הוא נתן את התורה לישראל, על מנת שיקיימה בכל תנאי ובכל מצב, ויהיו נכונים למסור נפשם על האמונה בבורא העולם, ואין הכוונה למעשה חד פעמי של מסירות נפש, אלא גם להסתגלות של חיים ממושכים בתנאי לחץ וסבל, המצריכים מסירות נפש מתמדת למשך ימים רבים. קורות ימי עמנו מלאות דוגמאות של מסירות נפש מצד היחיד או הכלל. ועל כך מרמזים דברי המדרש לעיל, "בשלשה דברים ניתנה התורה" "באש", רמו למעשה אברהם אבינו שקפץ לכבשן האש למען אמונתו, והיתה זו מסירות נפש של יחיד. "במים" רמו למעשה נחשון בן עמינדב שקפץ לים סוף בראש בני ישראל, והיתה זו מסירות נפש של הרבים. "במדבר" רמו למעשי אבותינו שהלכו ארבעים שנה במדבר בארץ לא זרועה, מתוך דביקות ואמונה בבורא יתברך, וזוהי מסירות נפש מתמדת של כלל ישראל שאין גדולה הימנה.

זמני השבת

זמני יציאת שבת
ירושלים: 8:12 ת"א: 8:15 ר"ת: 8:49

במדבר-שבועות

זמני כניסת שבת
ירושלים: 6:55 ת"א: 7:11

מעשה שהיה

המסע המסתורי הסתיים בנחיתה רכה על קרחת יער קטנה, בארץ לא עבר בה איש... חיזור כמת מישש הגביר את כל איבריו ומשנוכח כי נותר שלם בגופו, החל נותן דעתו לצרה שניתכה עליו – גירוש פתאומי אל סבך יער מאיים שורץ חיות טורפות. מבלי משים לחש פסוקי תהילים: "אל תסתר פניך ממני ביום צר לי... מפני זעמך וקצפך כי נשאתני ותשליכני..." אותם פסוקים יקרים שאך ישראל שואב המים ידע לשיר אותם באמת, ושאך לפני שעה קלה זלזל בערכם מעלתם... ממרחק ניבטו אליו אלומות אור, ואלו הלכו והתגלו כחלונותיה של טירה מרשימה ביותר. הוא גישש את דרכו אל פתחה, ואז נשמע בת קול אומרת: יבוא דוד מלך ישראל! ואחר דומיה קלה: ברוך הבא דוד מלך ישראל! יבוא נא רבי ישראל בעל שם טוב!... ברוך הבא רבי ישראל בעל שם טוב!... אז נשמע קולו של הבעש"ט נישא בשאלה: מי הוא זה היהודי הניצב בחוץ? עד מהרה נשמע קולו של דוד המלך: אני דוד מלך ישראל, זימנתי יהודי זה לדין תורה על שעלב וביזה ברבים את ישראל שואב המים השופך נפשו מידי לילה בספר התהילים שלי וגורם נחת רוח לעילא!... לא זו אף זו, שבתעוזתו החשיב את לימוד התורה שלו ושל חבריו יותר מפרקי התהילים שלי. כעת יעיין בית הדין בדינו ורבי ישראל בעל שם טוב יהיה לו לפרקליט! מסקנת בית הדין לא בוששה לבוא: הגביר התחייב בנפשו בפגיעתו בקדושת ספר התהילים! רוחו של הגביר איימה לפרוח מקרבו, אך אז נשמע קולו של הבעל שם טוב: אינני חולק כלל על חומרת מעשהו של הגביר... אמנם, העונש שהושת עליו, כמדומני, אינו בר תועלת. בני עירו הלא לא יעלו בדעתם בשל מה באה אליו הצרה הזאת, ולא יבינו עד היכן מגיע כוחה של אמירת תהילים. מוטב ישוב לביתו לחיים, על מנת שיערוך תיכף עם שובו סעודה עניקית, במהלכה יעלה על נס את רוממות ספר התהילים ואת מעלתו של ישראל שואב המים! הצעתו של הבעל שם טוב נתקבלה בבית הדין, והגביר נשם לרווחה.

לפתע חש בברק אור המכה בעיניו ואחר חוזה בהמון עיניים הנותנות בו מבטיהן בשאלה: האם הנך מקבל על עצמך לעשות כדברי הבעל שם טוב? הן!!! – צווח הגביר. או אז באחת נגוזה הטירה ההדורה עם דמויותיה המופלאות, כשמסביב שבה לשרור האפילה... עוד עיניו מפלבלות בתדהמה, שבה הרוח ונשאה אותו במסע נמרץ שהסתיים על מפתן ביתו. מיד למחרת ערך סעודה עניקית כהבטחתו, בה גולל באוזני עירו את סיפורו המופלא והעלה על נס את ייקרתו ומעלתו של ישראל שואב המים, וגודל מעלת לימוד ואמירת התהילים.

מעלת אמירת התהילים (יומא דהילולא של דוד מלכא משיחא) בעיירה קטנה ורחוקה ממעוזיבו, עיר מושבו של הבעל שם טוב הקדוש זיע"א (יומא דהילולא ו' סיון), התגורר יהודי חשוב, שתורה וגדולה התאחדו על שולחנו. יום אחד עלה בליבו לכתוב לו ספר תורה אשר כמוהו לא היה, בתום שנים של ציפייה דרוכה הגיעה המלאכה לסיומה והגביר זכה לחבוק בלב נרגש את ספרו המיוחל. לשמחתו ולאושרו לא היה קץ ולכבוד מעמד הכנסת הספר להיכל, ציווה לערוך סעודה לכל בני העיר. יחד עם כל בני העיר המוזמנים נכנס לסעודה גם ישראל שואב המים, יהודי פשוט היה שלא קרא ולא שנה, אך ידע גם ידע להתייפח על ספר התהילים, ולדבר אל הקב"ה כהתחנן בן אל אביו. היה הוא מן המקדימים לבוא לסעודה, הן הרעב היה בן בית קבוע אצלו, וכעת קיווה למצוא בסעודה מפוארת זו כדי שביעה.

מיד כשנכנס רצה לפתוח בסעודה, אך מיד השיגה אותו אזהרתו הנמרצת של הגביר: איש בל יהין לפתוח בסעודה טרם יבצעו על לחמם נכבדי הקהלו וממרום מושבו קרא, ראו נא מי מצא לו אומץ לעמוד לפני כל הגדולים היושבים כאן ולקחת חלק בראש. הא לכם הדיוט קופץ בראש! ישראל שואב המים בהה בו מפינתו מבועת, ורגע לאחר מכן החל ממלט את רגליו מן המקום כבורח מפני הדליקה, אך זעקותיו של הגביר השיגוהו: וכי מה סבור הנך, כי כיוון שיכול הנך לקרוא מספר פרקי תהילים בלי שגיאה, חשוב הנך מכל בעלי התריסין היושבים כאן?! דל גאה שכמוך! לך לך מכאן! חזר ישראל שואב המים לביתו, רעב ומושפל, וכשספר התהילים בידו החל שופך את מר שיחו: ריבונו של עולם! – קרא מסבך דמעותיו – אפילו להכיר את מקומי איני יודע, הדיוט שכמוני... ומעט פרקי התהילים שלי, גם הם מלאים גאוה סרוחה... כך בפירוש אמר הגביר, הגאון, התלמיד חכם... אבא שבשמים! הרי אני לפניך ככלי מלא בושח וכלימה... אך אף על פי כן הנני מתחזק ואומר עוד כמה מילים "כי לא-בזה ולא שקץ, ענות עני... ובשועו אליו שמע".

בבית המשתה של הגביר כבר שככו הדי הנגינה, הקהל התפור והגביר נותר לבדו. לפתע נשמעו נקישות קצובות על דלתו. בפתח הבית ניצבה דמות לא מזוהה שסיפרה על מאן שהוא הממתין לו ברחוב, בעוד הדלת פתוחה לרווחה, לפתע נשבה בעוז רוח פרצים ועד שלא היה סיפק ביד הגביר להתגונן מפניה, טענה אותו הרוח על כתפיה ונסקה אל על...

משל ונמשל

דרשו חז"ל בשעה שאמר הקב"ה "אנכי ד' אלהיך" ו"לא יהיה לך" אמרו אומות העולם לכבוד עצמו הוא דורש, כיון שאמר "כבד את אביך ואת אמך" חזרו והודו לדבריו הראשונים.

ונבין זאת על פי משל: מנהג העולם הוא שאם יאמר אדם לבן חברו, היה לי לעבד נאמן ומסור נפשך למעני, ודאי כל השומע את הבקשה הזאת יתפלא, שהרי הוא מוכיח בזאת שכל כוונתו היא רק רדיפת הכבוד, ובשביל עצמו הוא דורש לקנות שם וכבוד ותפארת, כי כלום אפשר שיבקש אדם מבן חברו אשר לא טרח עליו ולא סבל ממנו שיבוא ויחלק לו כבוד.

אבל אם יאמר אב לבנו שישמשנו וישמע לו, יבין כל אחד כי לא לכבוד עצמו מבקש זאת האב, כי אין האב צריך לכבוד של בנו, ואין הוא מתכבד בזאת שהבן מוסר את נפשו למענו.

וזהו כוונת דרשת חז"ל בשעה שאמר הקב"ה "אנכי" ו"לא יהיה לך" חשבו אומות העולם שלכבוד עצמו הוא דורש, שהרי דורש הקב"ה מבני ישראל שימסרו נפשם על קידוש שמו, אבל בשעה ששמעו גם "כבד את אביך ואת אמך" ונתפרסם להם שבני ישראל הם בניו של מקום ממש, כמו דאיתא בווהר הקדוש כי "כבד את אביך ואת אמך" קאי על אבא עילאה ועל אימא עילאה, נוכחו לדעת שאין הוא מתכוון לכבוד עצמו כי כלום ראית אב המתכבד בזה שבנו מוסר נפשו עליו.

(הרה"ק רבי מנחם מנדל מקאסוב זיע"א)

לזכות

הר"ר פינחס צבי בן סימה הי"ו

חשיבותם של אומרי תהלים

איש היה בעיר פרעמיסלא, ור' יהודה שמו, היה איש תם וישר וירא אלוהים, ולו אשה כשרה ותמימה, ששלחה ידה במסחר השמרים, וכלכלה את המשפחה, והוא ישב בבית המדרש, מעוטף בטלית ומעוטר בתפילין, ועסק בתפלה ובאמירת תהילים בקול ובניגון, והיה מונה את המילים כאדם המונה מטבעות זהב. וכל כך היו חביבים עליו שירי דוד המלך עליו השלום, עד אשר לא עבר עליו יום אחד, שלא יהא אומר אותם כולם, וביום השבת וביום החג היה מסיים את מזמורי תהילים פעמיים. ר' יודיל היה מכובד על הבריות, כי ידעו את ישרו ותום לבו. בני עירו כבדוהו, אולם הוא הצניע לכת עם אלקים ואדם, אהב את ה' בכל לבו, ועבד אותו בכל נפשו, ושפך את לבו יום יום לפני יוצרו במזמורי תהילים. הגיעה שעתו של ר' יודיל להסתלק מן העולם, הוקנה קפצה עליו, והוא חלה ונפל למשכב. שכב על המיטה, ופיו לא פסק מלומר תהילים. כך חזר על מזמורי תהלים בימי חוליו בלי הרף, וכשנפטר בשביעי של פסח, יצאה נשמתו בטהרה כשהפסוק האחרון של ספר התהלים בפיו. כל בני העיר התאבלו עליו, והורידו דמעות על אדם כשר שמת, וכאשר הוליכוהו לבית החיים הלכו כולם אחרי מטנו, ולוו אותו עד בית העולם. ויהי בלכת המלווים, וישאו את עיניהם ויראו, הנה גדוד צבא בא מן הדרך רוכבים על סוסים אבירים, מלובשים שריונים, וכובעי נחושת על ראשם, וחרבות ארוכות על ירכם. כאשר קרבו אנשי הצבא אל המון המלווים, ראו האנשים שכלי זמר שונים על שכם הרוכבים. ויש אליהם ראש הגדוד וישאל אותם: "למה התאספתם פה כולכם?" ויאמרו לו: "איש חסיד נאסף היום אל עמו, וכל בני העיר מלוים אותו לבית מועד לכל חי, עושים אנחנו חסד ואמת עם איש ישר, שעבד את אלוהיו באהבה וביראה, ולא פסק מלומר תהלים." כאשר שמע שר הגדוד את הדברים האלה אמר: "אם כן, ראוי האיש הזה שבני אדם יכבדו אותו, וגם עלינו לחלוק לו כבוד." ויפן אל המנצחים בכלי שיר, ויצו עליהם לעמוד בראש המלווים, ולנגן לכבודו של אותו צדיק, עד אשר יביאו אותו לקבר ישראל. כראות המלוים את אנשי הצבא, הבאים בכלי שיר, ויסוגו אחור. המנגנים הלכו בראש לפני המטה, והתחילו לנצח בנגינות מזמור שיר. וילכו ויבואו אל בית העלמין, ולא פסקו מלנגן את נגינותיהם, עד הקבורה. ובהיות האנשים עושים את מלאכתם, וקוברים את מתם, נעלמו אנשי הצבא, ואיש מן הנאספים לא ראה אותם בלכתם. ויהי הדבר הזה לפלא בעיניהם, ושאלו את העוברים והשבים, אם לא ראו גדוד רוכבים בדרך, וכולם ענו ואמרו: "לא ראינו ולא שמענו." ויתפלאו האנשים לשמע הדברים האלה, והרבה מהם הצטערו מאוד על אשר נגנו לכבוד הנפטר, וראו בה מעין פגיעה בכבודו, -ותהי כל העיר כמרקחה. ויבוא ר' יהודה אל רב העיר בחלום הלילה ויאמר אליו: "אל תצטער, דעו לכם ששר הגדוד, אשר בא לקראתכם בלכתכם אחרי מיטתי, היה דוד המלך עליו השלום. הוא יצא עם כל החברייא שלו, לקבל את פני ברגע צאתי מן העולם, והם כבדו אותי במזמוריהם הנעלים, אותן הנגינות שבהן שר נעים ומירות ישראל את מזמורי התהלים, בשעה שיצאו מפיו בפעם הראשונה. וכל הכבוד הזה בא לי, על אשר כבדתי את השי"ת במזמורי תהלים, כל ימי היותי על הארץ." ויהי בבוקר ויקרא הרב את כל העם, ויספר להם את דברי החלום, ויאמר אליהם: "ראו עד כמה גדולה היא זכותם של אומרי תהלים, שדוד המלך בכבודו ובעצמו, בא עם המשוררים והמנגנים שלו, לנצח בנגינות לפני אדם פשוט, שרוממות אל בגרונו ושירי תהלים בפיו.

צ'ין אדם לחברו

גם הילדים קבלו את התורה מסופר: שנה אחת בחג השבועות כשיצא הרה"ק בעל ה"אמרי אמת" מגור זיע"א (יומא דהילולא ו' סיון) אל הגינה שמאחורי ביתו, אחרי שסיים לערוך את השולחן הטהור, וטייל בה רגעים אחדים הלך ושוב כדרכו בקודש, אירע שטיפסו מספר ילדים על גבי הגדר המפרידה בין הגינה וחצר ביהמ"ד הסמוך, בהשתוקקם לראות את פני הרבי והקימו שאון, גער בהם אחד החסידים שימהרו לרדת, אולם הרבי מגור פנה אליו ואמר: הנח להם גם הם קיבלו היום את התורה הקדושה. ולאחר מכן בהיכנסו הביתה שלח פירות לחלק בחוץ לילדים.

התחשבות בכבוד הזולת

סיפור זה קרה בליל ראשון של חג השבועות, שני יהודים טיילו ברחובה של עיר וחיפשו בית המדרש, לפתע נקלעו לבית מדרשו של הרה"ק רבי שלמה מבאבוב זיע"א בבארא פארק, שעסק אז באמירת תיקון ליל שבועות. הם הבחינו בדבר מעניין, מדי שעה בשעה קם הרבי ממקומו, יצא מבית המדרש, וכעבור עשר דקות שב למקומו, כך חזר הדבר ונשנה פעמים רבות. לא הבינו השניים משמעותה של הנהגה נדירה זו. למחרת עם תום תפילת החג הזמין הרבי את שני היהודים לקידוש, אחד מהאורחים סקרן בטבעו חפץ לדעת טעם להנהגתו של הרבי, ושטח בפניו את שאלתו, השיבו הרבי: תבין טוב, להיות ניעור כל

הלילה זה לא דבר קל, יש יהודים חלשים אשר היו מעדיפים לחזור לביתם לנוח על משכבותם, אולם כשיראו אותי הרבי יושב לפניו על מקום אחד, יתביישו, ומפני כבודי ישארו על מקומם, משום כך, בעשר דקות הראשונות של כל שעה יוצא אני החוצה, ובינתיים יכולים האנשים לעזוב את בית המדרש שהרי גם הרבי עוזב.

למנוע חלישות דעת

סיפור מרגש שקרה בזמנינו: שני אברכים עמדו בתור לתשלום באחד הסופרים הגדולים, לפניו בתור היו מספר קונים, והם המתינו בסבלנות תוך כדי שיחה על הא ועל דא, כשהגיע תורם, עזב לפתע אחד האברכים את המקום והלך לקופה אחרת, שגם שם היו לא מעט קונים. ושוב היה עליו להמתין שיגיע תורו. כשנפגשו לאחר מכן, שאל האחד את חברו לסיבת הענין, נמנע החבר מלפרט וניסה להתחמק, ורק לאחר בקשות חוזרות ונשנות סיפר: בהגיעי קרוב לקופה, הבחנתי שעל יד הקופה יושבת אשה, שכבר עברו שנים לא מעטות מנשואיה ועדיין לא זכתה לפרי בטן, והיות ואני קניתי שם שני בגדים מיוחדים לחינוק, מתנה לאחותי שילדה במו"ט, וחששתי שמה תיגרם לקופאית זו חלישות הדעת, כשתראה את הבגדים המתוקים, החלטתי לעבור לתור אחר. כששמע החבר את הנימוק, נעתקו המילים מפיו, ורק דמעות של התרגשות זלגו מעיניו, נוכח מעשה אצילי זה.

הילולא דצדקיא

שבת קודש ה' סיון הרה"ק רבי גרשון אשכנזי ב"ר יהודה (עבודת הגרשוני - תרכ"ג)

יום ראשון ו' סיון

דוד מלך ישראל חי וקים בן ישי (ב"א תתקכ"ד) רבי חיים ב"ר בצלאל מוירמייזא (באר מים חיים על פירש"י - שמ"ח) מורינו הבעש"ט הקדוש רבי ישראל ב"ר אליעזר (תק"כ) הרה"ק רבי אברהם מרדכי מגור ב"ר אריה יהודה לייב (תש"ח)

יום שני ז' סיון

הגר צדק מוילנא אברהם בן אברהם (תק"ט) הגה"ק רבי ראובן זעליג ב"ר צבי בענגיס אב"ד ירושלים ת"ו (תשי"ג)

יום שלישי ח' סיון

הרה"ק רבי ישכר בעריש מוידוטישוב ב"ר יצחק אייזיק מכפר ספרין (תקצ"ב)

יום רביעי ט' סיון

רבי משה רבקש ב"ר נפתלי הירש (באר הגולה - תמ"ד) הרה"ק רבי יצחק אייזיק מוידוטישוב ב"ר ישכר בעריש (תרל"ג)

יום חמישי י' סיון

הרה"ק רבי משה מראוואדאו ב"ר אליעזר מדזיקוב (תרנ"ד) הגה"צ רבי יצחק יעקב וייס ב"ר יוסף יהודה (מנחת יצחק - תשמ"ט)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבניצין שליט"א
מח"ס "גם אני אדון" ומפרסם יוסף הת"ם על המצוות.

חינוך הבנים (ד')

א) ילמדו עם הילדים שעה אחת ביום הלכות דרך ארץ, ודברי מוסר. ("בן איש חי", שנה ב', פרשת כי תצא, סעיף כ"ד)
ב) המלמד ישפוך שיחו לפני ה', שיעורו שיהיה נצר מטעו מעשה ידיו להתפאר, אין פרץ ואין יוצאת, ובוה יצא ידי חובתו, ידי שמים, וידי הבריות, ויאמרו אשרי שזה גדל גידולי הקודש. (פלא יועץ, ערך מלמדי תינוקות)
ג) על המלמד לראות שהתלמיד יקבל את הלימוד כל כך, עד שהתלמיד ידע בלבו ונפשו שזהו עיקר החיים, ושהו תכלית האמיתי של האדם בעולם, כדי שיתקיים אצלו שמירת התורה בכל פרטיה. (שו"ת אגרות משה, יו"ד, ח"ג, סימן ע"א)

נדבת

הר"ר פינחס הלוי רוזנשטיין הי"ו
לע"נ מורינו הבעש"ט הקדוש
זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז